2025/2277

13.11.2025 г.

РЕШЕНИЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ (ЕС) 2025/2277 НА КОМИСИЯТА

от 12 ноември 2025 година

за поправка на Решение за изпълнение (ЕС) 2025/477 относно приложимостта на член 34 от Директива 2014/25/ЕС на Европейския парламент и на Съвета по отношение на възлагането на поръчки за дейностите, свързани с производството и търговията на едро с електроенергия в Белгия, с изключение на електроенергията, произведена в ядрените електроцентрали Doel 4 и Tihange 3

(нотифицирано под номер C(2025) 7575)

(само текстовете на нидерландски и френски език са автентични)

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Директива 2014/25/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 г. относно възлагането на поръчки от възложители, извършващи дейност в секторите на водоснабдяването, енергетиката, транспорта и пощенските услуги и за отмяна на Директива 2004/17/ЕО ([1]), и по-специално член 35, параграф 3 от нея,

след консултации с Консултативния комитет за обществени поръчки,

като има предвид, че:

(1) На 24 юли 2024 г. Кралство Белгия отправи искане до Комисията да установи в съответствие с член 35, параграф 1 от Директива 2014/25/ЕС („искането“), че посочената директива не се прилага за дейностите на Luminus, Norther и Ørsted („заявителите“) по отношение на производството и продажбата на едро на електроенергия в Белгия. Искането не включваше производството и търговията на едро с електроенергия от атомните електроцентрали Doel 4 и Tihange 3.

(2) В отговор на това искане на 6 март 2025 г. Комисията прие Решение за изпълнение (ЕС) 2025/477 ([2]) („решението“).

(3) Както е отбелязано в съображение 13 от решението, за да прецени дали съответните дейности са обект на пряка конкуренция на съответните пазари, Комисията разгледа пазарния дял на основните предприятия, осъществяващи дейност в областта на производството и търговията на едро с електроенергия в Белгия, както и наличието и размера на подкрепата за производството и търговията на едро с електроенергия от възобновяеми източници в Белгия чрез публични схеми.

(4) В решението Комисията поясни, че не е анализирала схемата за субсидиране на атомните електроцентрали Doel 4 и Tihange 3, която беше удължена за периода след 2025 г. (съображение 22 и бележка под линия 12 от решението). Що се отнася до останалите схеми за субсидиране, в съображение 35 от решението Комисията стигна до заключението, че производството и търговията на едро с електроенергия от възобновяеми източници, получаващи фиксирани и законово определени премии, образуват отделен пазар. До това заключение Комисията стига въз основа на решенията, цитирани в съображение 20 от решението. Съображения 28 и 40 от решението обаче препращат към съображение 18. Поради това е необходимо Решение за изпълнение (ЕС) 2025/477 да бъде съответно поправено по отношение на посочената грешка.

([1]) ОВ L 94, 28.3.2014 г., стр. 243, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/25/oj.

([2]) Решение за изпълнение (ЕС) 2025/477 на Комисията от 6 март 2025 г. относно приложимостта на член 34 от Директива 2014/25/ЕС на Европейския парламент и на Съвета по отношение на възлагането на поръчки за дейностите, свързани с производството и търговията на едро с електроенергия в Белгия, с изключение на електроенергията, произведена в ядрените електроцентрали Doel 4 и Tihange 3 (ОВ L, 2025/477, 13.3.2025 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2025/477/oj).

(5) В частта от решението, посветена на пазарния анализ, в раздел 3.2.3.2 се анализират фактори като пазарни дялове и нива на концентрация. В раздел 3.2.3.3 се анализира конкурентният натиск, упражняван от вноса на електроенергия, а в раздел 3.2.3.4 се описват предприятията, които извършват дейност в общия пазар за производство и търговия на едро с електроенергия в Белгия, включително възложителите. По-конкретно съображения 57—64 от решението съдържат анализа на Комисията за това дали възлагащите органи биха могли да имат доминиращо влияние върху Engie.

(6) Дружеството Engie не беше включено в искането. Кралство Белгия посочва, че Engie не извършва дейност чрез европейските платформи за обществени поръчки, тъй като, според него, не попада в приложното поле на Директива 2014/25/ЕС (съображение 57 от решението). Въпреки това, с оглед на наличната информация към момента на приемане на решението, Комисията счете, че Engie следва да се счита за възложител съгласно член 4, параграф 2 от Директива 2014/25/ЕС (съображение 64 от решението).

(7) След приемането на решението Engie представи на Комисията нова информация за своите акционери и техните права на глас. От тази информация следва, че противно на посоченото в съображение 60 от решението, френските възлагащи органи, акционери на Engie, не са притежавали поне 50 % от действително подадените от акционерите гласове на годишните общи събрания на акционерите на Engie през всичките пет години в периода 2020—2024 г. В действителност през 2022 г. и 2023 г. тези възлагащи органи притежават малко под половината от действително подадените гласове, като процентите, притежавани от френската държава и от Caisse des Dépôts et Consignations, са средно 49,92 % съответно през 2022 г. и 48,55 % през 2023 г. Фактът, че френските възлагащи органи не са разполагали с мнозинство от подадените гласове на всички общи събрания през всичките пет години през периода 2020—2024 г. (а само през 2020 г., 2021 г. и 2024 г.), поставя под съмнение извода, че те са упражнявали доминиращо влияние върху Engie.

(8) Комисията следва също така да вземе предвид факта, че възможността френската държава да преобразува обикновена акция на Engie в „златна акция“ предоставя на френската държава единствено правото да се противопостави на продажбата на стратегически активи на трето лице. От това следва, че твърдението на Комисията в съображение 61 от решението, че такава златна акция би дала на френската държава правото да обвърже влизането на нови акционери в капитала на дружеството над определен праг с одобрението на министъра на икономиката, е неправилно.

(9) Въз основа на новата информация, предоставена от Engie, и при липсата на други доказателства за възможно доминиращо влияние, правно или фактически упражнявано от възлагащите органи върху Engie, на този етап Комисията вече не разполага с достатъчно елементи в подкрепа на заключението, че възлагащите органи биха могли да имат доминиращо влияние върху Engie и че следователно Engie следва да се счита за възложител по смисъла на Директива 2014/25/ЕС. Поради това е необходимо Решение за изпълнение (ЕС) 2025/477 да бъде съответно поправено.

(10) Фактът, че вече не е валидно заключението на Комисията, че Engie е възложител, оказва влияние върху анализа на условията за пряко излагане на конкуренция в рамките на общия пазар за производство и търговия на едро с електроенергия в Белгия. Възложителите, сред които и Luminus, са имали на този пазар общ пазарен дял между 20 и 30 % от капацитета и 15 и 20 % от производството на електроенергия през периода 2019—2023 г. (съображение 56 от решението). Очаква се този пазарен дял да остане стабилен през следващите години. Самото дружество Luminus е притежавало пазарен дял от 14,1 % през 2023 г. (съображение 42 от решението). Това е доста под праговете, посочени в практиката на Съда на Европейския съюз и в практиката на Комисията по въпросите на конкуренцията като потенциален признак за наличието на значителна пазарна сила. Що се отнася до останалите възложители, Norther понастоящем експлоатира само един вятърен парк, а Ørsted все още не присъства на белгийския пазар за производство и търговия на едро с електроенергия. Наред с Luminus, двете предприятия са изправени пред конкуренция от страна на други производители (а именно Engie, RWE, Eneco и Total Energy), които не се считат за възложители и които заедно имат дял от над 62 % от пазара за производство и търговия на едро с електроенергия в Белгия през 2023 г. (съображение 42 от решението).

(11) В резултат на това с оглед на представените на вниманието на Комисията нови обстоятелства относно Engie, които са съществували към момента на приемане на решението, Комисията вече не може да счита, че дейностите на Luminus на пазара за производство и търговия на едро с електроенергия в Белгия не са пряко изложени на конкуренция. Поради това е необходимо Решение за изпълнение (ЕС) 2025/477 да бъде съответно поправено във връзка с оценката на Комисията на условията за пряко излагане на конкуренция в рамките на общия пазар за производство и търговия на едро с електроенергия в Белгия, както и във връзка със заключенията ѝ в това отношение.

(12) Като се има предвид, че новите елементи относно Engie са съществували към момента на приемане на Решение за изпълнение (ЕС) 2025/477, както и въздействието, което необходимите поправки оказват върху съответните предприятия, настоящото решение следва да се прилага от 6 март 2025 г.,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Решение за изпълнение (ЕС) 2025/477 се поправя, както следва:

1) Съображение 28 се заменя със следното:

„(28) Заявителите твърдят, че следва да се приема, че тези вятърни паркове в морето принадлежат към общия пазар за производство и търговия на едро, предвид факта, че получените субсидии покриват не повече от допълнителните нетни разходи по проектите. В посочените в съображение 20 решения обаче Комисията многократно изразява мнението, че получаващите фиксирани субсидии инсталации не са част от общия пазар на производството и търговията на едро с електроенергия. Според Комисията подобни субсидии защитават бенефициерите от конкуренцията, като осигуряват гарантирани нива на приходи. Комисията не вижда основание да променя този подход.“.

2) Съображение 40 се заменя със следното:

„(40) В съответствие с предишните си решения, посочени в съображение 20, в настоящия случай Комисията установява, че фиксираните и законово определени субсидии за производството на електроенергия от възобновяеми източници не гарантират, че съоръженията, които се възползват от такива субсидии, са пряко изложени на конкуренция.“.

3) Съображения 57—70 се заменят със следното:

„(57) Engie има дългогодишно присъствие на белгийския пазар за производство и търговия на едро с електроенергия и продължава да бъде пазарен лидер. Дружеството не извършва дейност чрез платформите за възлагане на обществени поръчки, тъй като според заявителите то не попада в приложното поле на Директива. ([22]) Engie упражнява силен конкурентен натиск върху възложителите в Белгия.

(58) Дружеството Luminus е вторият по големина участник на пазара. То има разнообразен портфейл в областта на производството на електроенергия, който включва производство от ядрени електроцентрали, разположени в Белгия, ([23]) което му осигурява достъп до стабилен и (благодарение на ниските пределни разходи) конкурентоспособен гъвкав източник на електроенергия при базово натоварване. Luminus също така експлоатира водноелектрически и газови електроцентрали в Белгия, които осигуряват гъвкаво производство на електроенергия при пиково натоварване. Пазарният дял на Luminus остава относително нисък. През 2019 г. неговият пазарен дял е бил 13,7 %, а през 2023 г. — 14,1 %. ([24]) Въз основа на прогнозите на заявителите се очаква Luminus да остане вторият по големина участник на пазара поне до 2034 г. ([25]) Освен от страна на Engie, Luminus е изправен също пред конкуренция от страна на други производители (конкретно RWE, Eneco и Total Energy), които не се считат за възложители и които заедно са имали пазарен дял от над 62 % на пазара за производство и търговия на едро с електроенергия в Белгия през 2023 г. От това следва, че дейностите на Luminus са пряко изложени на конкуренция на пазара за производство и търговия на едро с електроенергия в Белгия.

(59) Освен това индексът на Херфиндал-Хиршман (HHI), посочен в съображение 46, показва по отношение на пазарните дялове, че на конкурентите им отнема много време, преди да се превърнат в действителна конкуренция за утвърдените участници на пазара. Независимо от това се очаква концентрацията на пазара да намалее още повече поради планираното затваряне на ядрени реактори в Белгия.

(60) Що се отнася до другите възложители, понастоящем Norther експлоатира само един вятърен парк. Производството на електроенергия от вятъра не е гъвкаво и зависи от метеорологичните условия. Ørsted все още не присъства на белгийския пазар на производството и търговията на едро с електроенергия. Дори и след десет години не се очаква тези две дружества да са станали големи участници на пазара в Белгия. ([26]) И двете се сблъскват с конкуренцията на основни участници. От това следва, че дейностите на Norther, на другите дъщерни предприятия на Nethys и на Ørsted са пряко изложени на конкуренция на пазара за производство и търговия на едро с електроенергия в Белгия.

_____

([22]) Точка 164 от искането.

([23]) Luminus се ползва също с права на тираж върху някои френски ядрени електроцентрали. Контролиращият акционер на Luminus (EDF) експлоатира парк от 56 ядрени реактора във Франция. Произведената от френските ядрени електроцентрали електроенергия може да се внася в Белгия чрез междусистемните връзки между двете държави.

([24]) Вж. таблица 8 от приложение II към искането.

([25]) *Пак там.*

([26]) *Пак там.*“.

4) Съображения 71—76 се заменят със следното:

„4. **ЗАКЛЮЧЕНИЕ**

(61) Тъй като не са изпълнени условията за освобождаване, определени в член 34 от Директива 2014/25/ЕС, Директива 2014/25/ЕС следва да продължи да се прилага при възлагането на поръчки, предназначени да създадат условия за производството на електроенергия от възобновяеми източници, което получава фиксирани и законово установени премии в Белгия.

(62) С оглед на факторите, разгледани в съображения 40—60, условието за пряко излагане на конкуренция, посочено в член 34, параграф 1 от Директива 2014/25/ЕС, следва да се смята за изпълнено в Белгия по отношение на дейностите, свързани с общия пазар на производството и търговията на едро с електроенергия в Белгия.

(63) Ето защо Директива 2014/25/ЕС не следва да се прилага, когато възложителите възлагат поръчки, предназначени да създадат условия за осъществяване на тези дейности, или когато се организират конкурси за проекти, съгласно определението в член 2, точка 17 от Директива 2014/25/ЕС, за извършване на такива дейности в тази географска област.

(64) Настоящото решение не засяга прилагането на правилата на Съюза в областта на конкуренцията и разпоредбите в други области на правото на Съюза. По-специално критериите и методологията, използвани за оценка на прякото излагане на конкуренция съгласно член 34 от Директива 2014/25/ЕС, не са непременно същите като използваните за извършване на оценка съгласно член 101 или член 102 от Договора или Регламент (ЕО) № 139/2004 на Съвета, ([27]) както беше потвърдено от Общия съд на Европейския съюз, ([28])

_____

([27]) Регламент (ЕО) № 139/2004 на Съвета от 20 януари 2004 г. относно контрола върху концентрациите между предприятия (регламент за сливанията на ЕО) (ОВ L 24, 29.1.2004 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2004/139/oj).

([28]) Решение на Общия съд от 27 април 2016 г., *Österreichische Post AG/Комисия*, T-463/14, ECLI:EU:T:2016:243, т. 28. Вж. също Директива 2014/25/ЕС, съображение 44.“.

5) Член 2 се заменя със следното:

„*Член 2*

Без да се засяга член 1, Директива 2014/25/ЕС не се прилага за възлагането на поръчки, предназначени да създадат условия за дейности по производството и търговията на едро с електроенергия, извършвани в Белгия, с изключение на дейностите по производство и продажба на едро на електроенергия от Doel 4 и Tihange 3, които попадат извън обхвата на настоящото решение.“.

Член 2

Адресат на настоящото решение е Кралство Белгия.

То се прилага от 6 март 2025 г.

Съставено в Брюксел на 12 ноември 2025 година.

За Комисията
Stéphane SÉJOURNÉ
Изпълнителен заместник-председател